

Florentin SMARANDACHE (SUA)

Extinderea orizonturilor filosofiei prin neutrosofie

Rezumat. Filosofia se caracterizează printr-o diversitate bogată de metode și școli de gândire. Sub această diversitate, însă, se află o unitate subtilă, dar profundă: interrelația dintre afirmație, negație și neutralitate. Perspectiva neu-trosifică relevă faptul că mișcările filosofice nu sunt izolate de tradiție, ci fire dinamice țesute într-un tapet intelectual mai amplu. Acest scurt eseu examinează pe scurt șase mișcări filosofice - revizionismul, inspiraționalismul, recurentismul, sofisticismul, reiectivismul și paradoxismul - prin prisma neutrosofiei, ilustrând modul în care fiecare contribuie la peisajul filosofic în continuă evoluție.

1. Revizionismul: filosofia ca *summum bonum*

Revizionismul solicită o reexaminare cuprinzătoare a tuturor sistemelor, gânditorilor și școlilor filozofice, cu scopul de a redefini filozofia ca un *summum bonum* unificat - cel mai înalt bine.¹ Dintr-un punct de vedere neutrosofic, acest curent subliniază necesitatea de a interacționa cu sistemele anterioare printr-un proces triadic de afirmare (T), negare (F) și neutralitate (I).

O abordare revizionistă nu aruncă trecutul la gunoi, ci îl reinterpretează. De exemplu, reevaluarea paradigmatelor metafizice, cum ar fi teleologia lui Aristotel sau idealismul transcendent al lui Kant, necesită recunoașterea punctelor lor forte, a punctelor slabe și a contribuțiilor neutre.² În acest fel, revizionismul consideră filozofia nu ca o competiție ierarhică între școli concurente, ci ca un continuum de perspective.

2. Inspiraționalismul: căutarea originalității

Inspiraționalismul caută să genereze originalitate prin valorificarea trecutului și prezentului, promovând o sinteză creativă între tradiție și inovație.³ Dintr-o perspectivă neutrosofică, acest proces implică explorarea spațiilor interstițiale dintre influență și originalitate.

Fiecare concept original poartă amprenta inspirațiilor sale. Neutrosofia reformulează aceste amprente nu drept constrângeri, ci ca zone neutre de potențial, permițând fuziunea dintre vechi și nou în perspective transformatoare. Existențialismul lui Heidegger, fuziune de filozofie greacă antică și fenomenologie contemporană, exemplifică această dinamică, îmbinând afirmarea tradiției cu inovația revoluționară.

3. Recurențialismul: ciclul infinit al ideilor

Recurențialismul postulează că ideile filozofice apar dintr-un ciclu continuu, în care fiecare idee se bazează pe idei predecesoare și semăna semințele dezvoltărilor viitoare.⁴ Neutrosofia îmbogățește această perspectivă subliniind că aceste cicluri nu sunt nici strict liniare, nici deterministe, ci implică oscilații între afirmații, negații și zone neutre de reinterpretare.

De exemplu, accentul pus de Iluminism pe rațiune a apărut ca un răspuns la scolastica medievală, care, la rândul său, s-a inspirat din filozofia clasică. Fiecare recurență reinterpretează perspectivele anterioare, creând o interacțiune dinamică între continuitate și nouitate. Neutrosofic, aceste cicluri cuprind și zone neutre - momente în care ideile nu sunt nici în întregime derivate, nici complet inovatoare, ci există ca o fuziune a ambelor.

4. Sofisticismul: ambiguitate și abstractizare

Sofisticismul celebrează aspectele ambigue, abstracte și adesea neinteligibile ale gândirii, încadrează obscuritatea ca o virtute filozofică. Deși această abordare ar putea părea ezoterică sau indulgentă, o lentilă neutrosofică o reinterpretează ca o explorare a spațiilor nedeterminate dintre claritate și mister.

Ambiguitatea, departe de a fi o slăbiciune, reflectă complexitatea inerentă a realității. Abordarea sofistă, privită neutrosofic, devine un instrument puternic pentru sondarea limitelor înțelegerii umane. [Smarandache, Vlăduțescu]

5. Reiectivismul: dialectica respingerii

Reiectivismul se caracterizează prin impulsul de a respinge sistemele filozofice existente ca mijloc de a stabili altele noi.⁵ Deși acest lucru poate părea pur opozițional, neutrosofia dezvăluie dualitatea sa inerentă: respingerea este atât o negare a ideilor externe, cât și o afirmare a perspectivelor alternative, mediată de un spațiu neutru de transformare.

De exemplu, respingerea dualismului cartezian de către Spinoza nu a fost doar o critică, ci un act constructiv, rezultând într-un cadru monist care a redefinit substanța și mintea. În acest sens, reiectivismul nu este distructiv, ci reconstructiv, remodelând filozofia printr-un proces dinamic de afirmare și negare.⁶

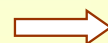
6. Paradoxismul: contradicția implicită

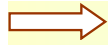
Paradoxismul afirmă că fiecare idee filozofică este simultan adevărată și falsă, îmbrățișând contradicția ca un aspect fundamental al realității.⁷ Această perspectivă se aliniază cu neutrosofia, care recunoaște contradicția ca fiind intrinsecă naturii. Principiul de bază al paradoxismului - „nimic nu este non-contradictoriu” - contestă logica binară a gândirii clasice. De pildă, paradoxurile lui Zenon, care atât neagă, cât și afirmă coerența mișcării. Paradoxismul nu încearcă să rezolve contradicțiile, ci le tratează ca adevăruri esențiale. Neutrosofia extinde această abordare, arătând că contradicțiile nu sunt obstacole, ci oportunități de a explora complexitățile mai profunde ale gândirii.

7. Concluzii

Fiecare dintre aceste curente - revizionismul, inspiraționalismul, recurențialismul, sofisticismul, reiectivismul și paradoxismul - oferă o lentilă unică prin care se poate înțelege evoluția filozofiei. Dintr-o perspectivă neutrosofică, aceste curente dezvăluie că nicio idee sau sistem nu este în întregime adevărat sau fals; toate există într-un continuum de afirmare, negare și neutralitate. Neutrosofia promovează o implicare mai profundă cu ideile, nu ca entități izolate, ci ca elemente dinamice.

¹Gkotsaridis, Evi (2001). „Revisionism and Postmodernism.” *Études irlandaises*, 26-1:131-157. DOI: 10.3406/irlan.2001.1561. Disponibil online:

www.persee.fr/doc/irlan_0183-973x_2001_num_26_1_1561. Accesat la 10 februarie 2025.

²The Editors of Encyclopaedia Britannica. „revisionism”. *Encyclopedia Britannica*, 7 august 2008, <https://www.britannica.com/topic/revisionism-Marxism>. Accesat la 16 februarie 2025

³ „Inspirationism, N.” *Oxford English Dictionary*, Oxford UP, decembrie 2023, <https://doi.org/10.1093/OED/9430949387>. Accesat la 16 februarie 2025.

⁴ Correia, Fabrice; Rosenkranz, Sven (2011). „Recurrentism.” In: *As Time Goes By. Eternal facts in an Ageing Universe*, pp. 8794. Brill. DOI: https://doi.org/10.30965/9783957438898_008.

⁵ Martin, Ben (2016). „Rejectivism and the Challenge of Pragmatic Contradictions.” *Disputatio* 8 (43):260.

⁶ Humberstone, Lloyd (2000). „The revival of rejective negation.” *Journal of Philosophical Logic* 29 (4):331-381.

⁷ „pARadOXisM - the Last Literary, Artistic, Philosophic and Scientific Vanguard of the Second Millennium”, editat de C. Le, <https://fs.unm.edu/a/paradoxism-en.htm>

Referințe

[Correia, Rosenkranz] Correia, Fabrice; Rosenkranz, Sven (2011). *As Time Goes By. Eternal facts in an Ageing Universe*. Brill.

[Gkotsaridis] Gkotsaridis, Evi (2001). „Revisionism and Postmodernism.” *Études irlandaises*, 26-1:131-157. DOI: 10.3406/irlan.2001.1561. Disponibil online:

www.persee.fr/doc/irlan_0183-973x_2001_num_26_1_1561.

[Humberstone] Humberstone, Lloyd (2000). „The revival of rejective negation.” *Journal of Philosophical Logic* 29 (4):331-381.

[Khemlani et al.] Khemlani, S., Orenes, I., & Johnson-Laird, P. N. (2012). „Negation: A theory of its meaning, representation, and use.” *Journal of Cognitive Psychology*, 24(5), 541-559.

<https://doi.org/10.1080/20445911.2012.660913>

[Kosko] Kosko, Bart (1993). *Fuzzy Thinking: The New Science of Fuzzy Logic*. New York: Hyperion.

[Incurvati, Schlöder] Incurvati, L.; Schlöder, J. J. (2017). „Weak Rejection.” *Australasian Journal of Philosophy*, 95(4), 741-760. <https://doi.org/10.1080/00048402.2016.1277771>

[Lewis] Lewis, David (1976). „The Paradoxes of Time Travel.” *American Philosophical Quarterly* 13 (2):145-152.

[Martin] Martin, Ben (2016). „Rejectivism and the Challenge of Pragmatic Contradictions.” *Disputatio* 8 (43):253-267.

[Schaffer] Schaffer, Jonathan (2016). „Grounding in the image of causation.” *Philosophical Studies* 173 (1):49-100.

[Smarandache, Vladutescu] Smarandache, Florentin; Vladutescu, Stefan (2013). *Neutrosophic emergencies and incidences*. Lambert Academic Publishing. Disponibil online: <https://www.vixra.org/pdf/1411.0167v1.pdf>

[Smarandache 1998] Smarandache, F. (2007). *A Unifying Field in Logics: Neutrosophic Logic. Neutrosophy, Neutrosophic Set, Neutrosophic Probability and Statistics*, 6th edition. Ann Arbor: InfoLearnQuest. Disponibil în Depozitul Digital al Universității din New Mexico, https://digitalrepository.unm.edu/math_fsp/163/

[Smarandache 2002] Smarandache, Florentin (2002). „Neutrosophy, A New Branch of Philosophy.” *Multiple Valued Logic*, 3: 297-384. Disponibil în Depozitul Digital al Universității din New Mexico, https://digitalrepository.unm.edu/math_fsp/24

[Smarandache 2013] Smarandache, Florentin (2005). *Introduction to Neutrosophic Measure, Neutrosophic Integral, and Neutrosophic Probability*. Craiova, Romania: Sitech.

https://digitalrepository.unm.edu/math_fsp/34

[Swiderski] Swiderski, Jan (2024). „Varieties of Metaphysical Coherentism.” *Erkenntnis* 89 (5) :1861-1886.

[Tahko] Tahko, Tuomas E. (2023). „Fundamentality.” *Stanford Encyclopedia of Philosophy*.

[Tegmark] Tegmark, Max (2018). *Life 3.0: Being Human in the Age of Artificial Intelligence*. New York: Vintage Books.

[Textor] Textor, Mark (2011). „Is 'no' a Force-Indicator? No!” *Analysis*, 71(3): 448-56. JSTOR, <http://www.jstor.org/stable/41237350>.

[Wilhelm] Wilhelm, Isaac (2024). „Explanatory circles.” *Studies in History and Philosophy of Science Part A* 108 (C):84-92.

[Williamson] Williamson, Timothy (2000). *Knowledge and its limits*. Oxford University Press.

[Žižek] Žižek, Slavoj (1989). *The Sublime Object of Ideology*. Verso.